

Brusel 29. května 2018
(OR. en)

9507/18

RECH 241
COMPET 384

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	29. května 2018
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	8940/1/18 REV1 RECH 183 COMPET 310
Předmět:	Závěry Rady o urychlení oběhu znalostí v EU

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o urychlení oběhu znalostí v EU, které Rada přijala na svém 3620. zasedání dne 29. května 2018.

ZÁVĚRY RADY

URYCHLENÍ OBĚHU ZNALOSTÍ V EU

RADA EVROPSKÉ UNIE

PŘIPOMÍNÁJÍC:

- že jedním z cílů Unie je posilovat své vědecké a technologické základy vytvořením evropského výzkumného prostoru, ve kterém se vědci, vědecké poznatky a technologie volně pohybují;
- závěry Evropské rady ze zasedání konaného ve dnech 13. a 14. března 2008, v nichž se členské státy a EU vyzývají k odstranění překážek bránících volnému pohybu znalostí, a to vytvořením „páté svobody“¹;
- své závěry ze dne 29. května 2015 o otevřeném, datově náročném a vzájemně propojeném výzkumu jakožto hnací síle pro rychlejší a širší inovace², v nichž se domnívá, že otevřenost výzkumných dat by mohla dále zvýšit účinné využívání veřejného financování, a podtrhuje, že pokud by bylo možné data zjistit, získat k nim přístup, posoudit je, opětovně je využívat a zajistit jejich interoperabilitu, vedlo by to ke značnému nárůstu inovačního potenciálu a vytváření nových obchodních příležitostí;

¹ Dokument 7652/1/08.

² Dokument 9360/15.

- své závěry ze dne 27. května 2016 o přechodu k systému otevřené vědy³, v nichž uznává, že je třeba v co největším a náležitém rozsahu odstranit zbytečné právní, organizační a finanční překážky bránící přístupu k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných prostředků, aby bylo dosaženo optimálního sdílení znalostí při zohlednění případné potřeby využívání výsledků, [...] v nichž dále zdůrazňuje, že zásadou optimálního opětovného využívání výzkumných dat by mělo být: „co možná nejotevřenější, uzavřená podle potřeby“, a v nichž podtrhuje, že je důležité zajistit dlouhodobou udržitelnost výzkumných infrastruktur, a požaduje cílený akční plán;
- své závěry ze dne 27. května 2016 s názvem Sedmý rámcový program a vyhlídky do budoucnosti: investice do výzkumu a inovací v zájmu růstu, zaměstnanosti a řešení společenských výzev⁴, v nichž uznává, že by Komise a členské státy měly usilovat o lepší využití dalších fondů EU s cílem podpořit projekty v oblasti výzkumu a inovací a zajistit následné využívání výsledků výzkumu u komerčně využitelných produktů, služeb a sociálních inovací;
- své závěry ze dne 27. května 2016 o regulaci příznivé pro výzkum a inovace⁵;
- své závěry ze dne 29. listopadu 2016 nazvané Opatření na podporu začínajících výzkumných pracovníků, zvyšování přitažlivosti vědecké profesní dráhy a podporu rozvoje investic do lidského potenciálu v oblasti výzkumu a vývoje⁶, v nichž zdůrazňuje, že je třeba vybavit nové generace výzkumných pracovníků vhodným souborem dovedností s důrazem na používání digitálních technologií, podnikatelského ducha a přenos znalostí, jakož i integritu výzkumu a otevřenou vědu;

³ Dokument 9526/16.

⁴ Dokument 9527/16.

⁵ Dokument 9510/16.

⁶ Dokument 15013/16.

- své závěry ze dne 1. prosince 2017 nazvané Od průběžného hodnocení programu Horizont 2020 k devátému rámcovému programu⁷, v nichž zdůrazňuje, že je důležité šířit a účinně využívat výsledky výzkumu a inovací, a v nichž dále uznává, že evropská konkurenceschopnost závisí na efektivním oběhu nových myšlenek a znalostí, a zdůrazňuje význam lepších synergií mezi jednotlivými unijními nástroji financování;
- stanovisko Výboru pro Evropský výzkumný prostor a inovace (ERAC) ze dne 7. července 2017 k průběžnému hodnocení programu Horizont 2020 a přípravám na příští rámcový program⁸, v němž ERAC uznává, že rámcové programy mají celou řadu dopadů, od vědy ke společnosti a od podniků ke kultuře, zároveň se však domnívá, že „paradox produktivity“⁹, který v Evropě pozorujeme, je částečně důsledkem pomalého šíření inovací do společnosti;
- sdělení Komise ze dne 11. ledna 2018 s názvem Průběžné hodnocení programu Horizont 2020: maximalizace dopadů výzkumu a inovací EU¹⁰, v němž Komise zdůrazňuje, že je třeba navázat na pokrok, kterého bylo dosaženo z hlediska otevřeného zpřístupnění vědeckých publikací a údajů vzniklých prostřednictvím programu Horizont 2020 širší vědecké komunitě a veřejnosti;
- doporučení skupiny inovátorů na vysoké úrovni ohledně zřízení Evropské rady pro inovace, v nichž zdůrazňují, že je důležité umožnit rychlejší využívání znalostí;
- příspěvek Komise, účastníků ESFRI (Evropské strategické fórum pro výzkumné infrastruktury) a dalších příslušných zúčastněných stran k diskusi o dlouhodobé udržitelnosti výzkumných infrastruktur, a bere na vědomí diskusi o prioritních opatřeních během stěžejní konference bulharského předsednictví nazvané „Výzkumné infrastruktury po roce 2020 – udržitelný a účinný ekosystém pro vědu a společnost“;

⁷ Dokument 15320/17.

⁸ Dokument ERAC 1207/17.

⁹ Evropská komise: *The economic rationale for public R&I funding and its impact* (Ekonomické důvody financování výzkumu a inovací z veřejných prostředků a jeho dopady), 2017.

¹⁰ Dokument 5271/18.

Předávání znalostí pro maximalizaci dopadu výzkumu a inovací

1. DOMNÍVÁ SE, že EU musí plně využívat příslušných vědeckých a technologických znalostí, jež vytváří, a zajistit účinnější předávání výsledků projektů [...] v oblasti výzkumu a inovací společnosti a průmyslu s cílem maximalizovat dopad investic do výzkumu a inovací a dále posilovat evropskou přidanou hodnotu rámcového programu; ZDŮRAZŇUJE, že je důležité podporovat základní výzkum a kooperativní projekty v oblasti výzkumu a inovací a inovace, zejména z hlediska poskytnutí základu pro nová řešení a posílení inovační síly Evropy, a inkrementálních a průlomových inovací a výzkumu směrem zdola nahoru, a to i ze strany malých a středních podniků;
2. VYZÝVÁ Komisi, aby vytvořila rámec pro monitorování a hodnocení příštího rámcového programu, jenž umožní sledovat pokrok při dosahování dopadu na programové úrovni v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu; DOMNÍVÁ se, že přístup pro usnadnění dopadu a inovací by měl být přizpůsoben specifikům každého nástroje;
3. UZNÁVÁ zásadní význam oběhu a předávání znalostí pro efektivní Evropský výzkumný prostor. ZDŮRAZŇUJE, že pro rozvoj průkopnické vědy a inovačního potenciálu je důležitý hraniční výzkum, jehož hnacím motorem je zvědavost. KONSTATUJE, že v tomto ohledu hraje ústřední úlohu Evropská rada pro výzkum, jež pro tento výzkum působí jako katalyzátor, a že k oběhu a předávání znalostí v EU přispívají akce „Marie Curie-Sklodowska“; VYBÍZÍ Komisi, aby tento posledně jmenovaný nástroj, jenž podporuje vědeckou excelenci výzkumných pracovníků a oběh znalostí v EU, dále posilovala;

4. VYZÝVÁ členské státy, aby zvýšily úsilí s cílem přezkoumat a sdílet osvědčené postupy v oblasti předávání znalostí, např. prostřednictvím optimalizace přístupu inovátorů i občanů k celostátním a regionálním programům v oblasti výzkumu a inovací a podporou spolupráce mezi akademickou a podnikatelskou sférou; PŘIPOMÍNÁ, že vazby mezi podniky, včetně malých a středních podniků, a výzkumem mají zásadní význam pro uplatnění poznatků na trhu a jejich využívání, jakož i přeměnu znalostí v nové produkty a služby, a že vytváření, rozšiřování a vzájemné propojování výzkumných, vzdělávacích a inovačních center v celé EU by mohlo posílit inovační ekosystém; PŘIPOMÍNÁ přínos klíčových podpůrných technologií, včetně IKT, pro konkurenceschopnost průmyslu a vedoucí postavení EU;
5. VYZÝVÁ Komisi, aby vybízela k uplatňování zásad a opatření uvedených v jejím doporučení o řízení duševního vlastnictví při činnostech předávání znalostí a o kodexu správné praxe pro univerzity a jiné veřejné výzkumné organizace z roku 2008¹¹ a aby společně s členskými státy šířila povědomí o těchto doporučeních a případně navrhla pobídky pro uplatňování tohoto doporučení za účelem dalšího posílení dopadu výzkumu a inovací prostřednictvím předávání znalostí; a VYZÝVÁ Komisi, aby hledala nová řešení pro vytváření sítí demonstračních a pilotních zařízení po celé Evropě, v nichž podniky, a zejména malé a střední podniky, mohou testovat své nejnovější inteligentní výrobky a výrobní systémy s cílem dosáhnout účinnějšího zavádění nových technologií;
6. Vyzývá Komisi, aby v souladu s doporučeními skupiny na vysoké úrovni pro maximalizaci dopadů programů EU v oblasti výzkumu a inovací a se zprávou pracovní skupiny pro dovednosti v otevřené vědě prozkoumala možnosti, jak by mohl příští rámcový program posílit podporu rozvoje dovedností a kompetencí v projektech financovaných z prostředků EU;

¹¹ http://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/ip_recommendation_en.pdf

7. VYZÝVÁ Komisi, aby pravidelně sledovala inovační potenciál a podporovala politiky a nástroje pro používání výsledků projektů rámcového programu, například prostřednictvím slučování komplementárních výsledků nebo iniciativy Inovační radar; a v této souvislosti VYZÝVÁ Komisi, aby vytvořila a provedla strategii pro šíření a využívání výsledků projektů v oblasti výzkumu a inovací, aby se dále zvýšila jejich dostupnost a používání a urychlilo jejich případné zavádění, a aby přitom věnovala zvláštní pozornost ustanovením o otevřeném přístupu a o právech duševního vlastnictví v grantových dohodách, a zvýšila tak celkový dopad rámcových programů;

Otevřenost, šíření výsledků a mobilita výzkumných pracovníků

8. ZDŮRAŽŇUJE, že větší otevřenost a šíření výsledků výzkumu ve prospěch společnosti, a tím i lepší využívání těchto výsledků evropskými výzkumnými pracovníky, inovátory, výzkumnými organizacemi a průmyslem, zejména malými a středními podniky, jsou spolu s lepšími rámcovými podmínkami pro výzkum a inovace nezbytnými předpoklady pro zvýšení evropské konkurenceschopnosti a prosperity;
9. VÍTÁ, že Komise pracuje na tom, aby byly informace o datech a výsledcích projektů v oblasti výzkumu a inovací veřejně přístupné prostřednictvím evropského cloudu pro otevřenou vědu, přehledu v rámci programu Horizont 2020, služby CORDIS a prostřednictvím oficiálního portálu Komise pro šíření výsledků a dat projektů v oblasti výzkumu a inovací, které byly financovány ze všech rámcových programů;

10. ZDŮRAZŇUJE, že zajištění a podněcování otevřeného přístupu k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných prostředků, jako je otevřený přístup k publikacím a výzkumným datům FAIR¹², jakož i optimální šíření a využívání poznatků jsou důležitým faktorem, jenž umožňuje zvýšení evropské konkurenceschopnosti a růstu; UZNÁVÁ úlohu vzdělávání a celoživotního učení, včetně vytváření zacílených programů v oblasti dovedností, které se týkají zejména otevřeného přístupu, správy a zpracování dat a práv duševního vlastnictví. ŽÁDÁ členské státy a Komisi, aby prosazovaly a uplatňovaly nezbytnou odbornou přípravu a systémy pobídek pro účastníky rámcového programu, výzkumné pracovníky a inovátory, tak aby jejich výsledky a data byly dostupné k použití a opětovnému použití;
11. PODPORUJE plánování kariérního postupu pro výzkumné pracovníky, včetně jejich nadnárodní a meziodvětvové mobility, jako součást jejich dalšího profesního rozvoje a jako jeden z klíčových faktorů ovlivňujících šíření jejich znalostí; UZNÁVÁ, že otevřená věda a využívání globálního ekosystému dat vyžadují od výzkumných pracovníků a dalších uživatelů dat nové soubory dovedností, jakož i pobídky a odměny; VYZÝVÁ členské státy a Komisi, aby podporovaly oběh znalostí prováděním a dalším posílením mobility a odborné přípravy výzkumných pracovníků a zároveň zajistily řádné monitorování, a to prostřednictvím akcí „Marie Curie-Sklodowska“, programů COST a ERASMUS+ a iniciativ jako EURAXESS, HRS4R a RESAVER;

¹² Data FAIR (dohledatelná, přístupná, interoperabilní a opětovně využitelná data): http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-data-mgt_en.pdf

Rámcové podmínky a synergie mezi programy EU

12. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité zajistit otevřený přístup k výsledkům výzkumu, tak aby se podpořilo jejich používání a aby se inovátorům, výzkumným institucím a podnikům ve všech členských státech umožnilo inovovat; PODTRHUJE, že evropské, vnitrostátní, regionální a místní orgány mohou pozitivně ovlivnit multiplikační efekt inovací posílením jednotného trhu a inovačního hodnotového řetězce, podporou spolupráce veřejného a soukromého sektoru a potenciálu pro rychlejší komercializaci a dále formulováním, vytvářením a prováděním příznivých rámcových podmínek pro výzkum a inovace, včetně příslušných pravidel státní podpory a právních předpisů podporujících inovace, například prostřednictvím dohod o inovacích a uplatňování zásady inovace;
13. V této souvislosti ZDŮRAZŇUJE, že klíčem k podpoře oběhu znalostí je dosažení spravedlivé rovnováhy mezi ochranou práv duševního vlastnictví a šířením znalostí prostřednictvím otevřeného přístupu;
14. OPAKUJE, že je důležité využívat synergie mezi programem Horizont 2020 a dalšími příslušnými programy EU, jako jsou evropské strukturální a investiční fondy (ESI fondy) a program ERASMUS+. Tyto synergie mohou připravit podmínky pro budování odolných regionálních ekonomik a současně napomoci začleňování výsledků špičkového výzkumu do činností v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a podpořit oběh a využívání poznatků, přičemž konečným cílem je posílit pozitivní vedlejší účinky pro výzkumné organizace, vysoké školy, průmyslová odvětví a společnosti po celé Evropě;

15. DOMNÍVÁ SE proto, jak uvedla ve svých závěrech z prosince roku 2017¹³, že nařízení týkající se rámcového programu a evropských strukturálních a investičních fondů, jakož i jakýchkoli dalších relevantních programů EU, musí být od samého počátku koncipována s ohledem na synergie, soudržnost, slučitelnost a doplňkovost, a to jak co se týče koncepce programů, tak i jejich provádění, s cílem dosáhnout výrazného zjednodušení a lepší použitelnosti pro příjemce. To může přispět ke zlepšení šíření informací o podpoře ze všech zdrojů financování EU a prohloubit její dopad;

Dlouhodobá udržitelnost výzkumných infrastruktur

16. DOMNÍVÁ SE, že výzkumné infrastruktury zastávají zásadní úlohu v rozvoji a oběhu znalostí, poněvadž posilují vědeckou excelenci a umožňují výzkumným pracovníkům účastnit se přeshraničních výzkumných činností, a VYZDVIHUJE jejich přínos k vytváření vysoce kvalitních dat;
17. UZNÁVÁ pozitivní úlohu ESFRI při podpoře rozvoje nejmodernějších výzkumných infrastruktur v Evropě a ZDŮRAZŇUJE, že je třeba dále posilovat a upevňovat systém celoevropských výzkumných infrastruktur za účelem jejich dlouhodobé udržitelnosti;
18. POUKAZUJE na to, že v rámci ESFRI je důležité vyvinout další úsilí o to, aby se lépe sladilo rozhodování o zřizování výzkumných infrastruktur ESFRI a účasti v nich, zejména prostřednictvím výměny zkušeností ohledně postupů pro vnitrostátní plány a vnitrostátních postupů pro související rozpočtové položky;

¹³ Závěry ze dne 1. prosince 2017 s názvem Od průběžného hodnocení programu Horizont 2020 k devátému rámcovému programu (dokument 15320/17).

19. ZDŮRAZŇUJE význam lidských zdrojů a dovedností v oblasti odborné přípravy jako klíčových faktorů úspěchu výzkumných infrastruktur a UZNÁVÁ, že je zapotřebí, aby výzkumné infrastruktury posílily přístup orientovaný na služby; VYZÝVÁ členské státy a Komisi v rámci ESFRI, aby vyvinuly společný přístup k monitorování své výkonnosti, a VYZÝVÁ celoevropské výzkumné infrastruktury, aby jej na dobrovolném základě začlenily do svého řízení a prozkoumaly možnosti, jak tento proces podpořit prostřednictvím používání klíčových ukazatelů výkonnosti;
20. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité účinně využívat evropské strukturální a investiční fondy a Evropský fond pro strategické investice s cílem podpořit rozvoj celoevropských výzkumných infrastruktur v zájmu řešení nerovnováhy v oblasti výzkumu a inovací v Evropské unii. V této souvislosti VYZÝVÁ členské státy a Komisi, aby prozkoumaly možnosti soudržnějšího využívání těchto programů a rozvoje společně financovaných nadnárodních činností v oblasti výzkumu a inovací s cílem podpořit zejména výstavbu a počáteční fázi provozu celoevropských výzkumných infrastruktur včetně jejich uvádění do provozu¹⁴;
21. VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby prozkoumaly možnost přijetí nových opatření pro zajištění širší přístupnosti a lepší finanční dostupnosti evropských výzkumných infrastruktur, a to na základě Evropské charty pro přístup k výzkumným infrastrukturám, tak aby vyvinuly společné transparentní politiky přístupu, a to i pro účely vzdělávání a zvyšování kvalifikace výzkumných pracovníků, a aby vytvořily systémy přeshraničního přístupu, například na základě spolufinancování.

¹⁴ Proces, během něž se zařízení (jehož instalace je zcela nebo téměř dokončena) testuje s cílem ověřit, zda funguje v souladu se svými konstrukčními cíli nebo specifikacemi.